

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.II.20.646/2018/4. szám

A Debreceni Ítéltábla a dr. Szalóczi Géza (cím) ügyvéd által képviselt I.rendű felperes neve (cím) I. rendű, II.rendű felperes neve (cím) II. rendű felpereseknek - ifj. dr. Burai-Kovács János ügyvéd ügyintézője mellett eljáró Burai-Kovács, Perlaki, Stanka, Szikla és Társai Ügyvédi Iroda (cím) által képviselt I.rendű alperes neve (cím) I. rendű, dr. **R-B. T.** jogtanácsos (cím) által képviselt II.rendű alperes neve (cím) II. rendű alperesekkel szemben szerződés érvénytelenségének megállapítása és járulékok iránt indított perében az Egri Törvényszék 18.P.20.625/2016/60. sorszámu ítélete ellen az I. rendű alperes által 62. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, míg fellebbezett részét részben megváltoztatja, az alperesek által egyetemlegesen a felpereseknek fizetendő perköltség összegét 394 052 (háromszázkilencvennégyezer-ötvenkét) forintra, az államnak fizetendő előlegezett illeték összegét 543 247 (ötszáznegyvenháromezer-kétszáznegyvenhét) forintra leszállítja, kötelezi a felpereseket, hogy fizessenek meg a Magyar Államnak egyetemlegesen - külön felhívásra - 67 143 (hatvanhétezer-száznegyvenhárom) forint előlegezett kereseti illetéket.

Kötelezi a felpereseket, hogy 15 nap alatt fizessenek meg az I. rendű alperesnek 17 734 (tizenhétezer-hétszázharmincnégy) forint másodfokú eljárással felmerült költséget, ezt meghaladóan a másodfokú eljárással felmerült költségeiket a felek maguk viselik.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

A felperesek, valamint az I. rendű alperes 2008. március 13. napján deviza alapú hitelkiváltási célú lakossági fogyasztási kölcsönszerződést kötöttek, melyben az I. rendű alperes 100 553 CHF-nek megfelelő, de legfeljebb 13 858 685 forint összegű kölcsön nyújtását, a felperesek annak szerződés szerinti feltételekkel való visszafizetését vállalták. Mivel a felperesek a szerződésben meghatározott fizetési kötelezettségeiket maradéktalanul nem teljesítették, az I. rendű alperes 2016. június 8. napján kelt egyoldalú jognyilatkozattal a kölcsönszerződést azonnali hatállyal felmondta. Az I. rendű alperes a felperesekkel szemben fennálló követelését engedményezte a II. rendű alperesre.

A felperesek keresetükben annak megállapítását kérték, hogy az I. rendű alperessel megkötött kölcsönszerződés semmis az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatás tisztességtelensége következtében. Jogkövetkezményeként kérték a szerződés határozathozatalig terjedő időre szóló hatályossá nyilvánítását.

Az elszámolás körében a keresetlevél benyújtásakor annak megállapítását kérték, hogy a szerződésből eredő tartozásuk 11 107 143 forint. A közbenső ítélet jogerőre emelkedését követően módosított keresetük szerint elsődlegesen annak megállapítását kérték, hogy a tartozásuk összege a II. rendű alperes felé 6 047 309,32 forint, másodlagosan elfogadták a per során az I. rendű alperes kimutatott 6 808 259,47 forint összegű tartozást.

Az I. rendű alperes a kereset elutasítását kérte. Az elsőfokú bíróság közbenső ítéletének jogerőre emelkedését követően a szerződés határozathozatalig való hatályossá nyilvánítását elfogadta, 6 808 259,47 forint összegben állította a felperesek terhére megállapítható tartozás összegét, ezt meghaladóan a felperesek keresetének elutasítását kérte.

A II. rendű alperes a szerződés hatályossá nyilvánítása iránti módosított keresetére érdemi nyilatkozatot nem tett, nem vitatta, hogy a felperesek 11 107 143 forint tőke megfizetésére kötelesek.

Az elsőfokú bíróság 18.P.20.625/2016/45. számú, első fokon jogerőre emelkedett közbenső ítéletével megállapította a támadott kölcsönszerződés érvénytelenségét. A fellebbezéssel támadott ítéletében a felek szerződését a határozathozatalig terjedő időre hatályossá nyilvánította, kötelezte a felpereseket, hogy 60 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg a II. rendű alperesnek 6 758 449 forintot. Az I. rendű alperest kötelezte ennek tüzésére, míg ezt meghaladóan a felperesek keresetét elutasította.

Kötelezte az alpereseket, hogy 15 napon belül fizessenek meg a felpereseknek egyetemlegesen 615 760 forint perköltséget, és az államnak az adóhatóság felhívására 831 520 forint előlegezett eljárási illetéket.

A szerződés hatályossá nyilvánításáról a Ptk. 237. § és az érvénytelenség jogkövetkezményeiről szóló 1/2010. (VI.28.) PK vélemény 6. és 8. pontja alapján döntött. Az elszámolás körében az I. rendű alperes álláspontját elfogadva a felmondás időpontjáig a folyósított forint összeget és a folyósítás időpontjában irányadó forint kamat kamatfelárral növelt mértékét, azt követően 2018. április hónapjáig a szerződés alapján elszámolható tartozás összeget, valamint ezen összeget csökkentő befizetéseket (csökkentő tételek) vette figyelembe. A kimunkált összeget csökkentette a 2018. január-április hónapokra elszámolt késedelmi kamat, valamint fix forint díjak tételekkel. A felperesek keresete alapján kötelezte felpereseket a fennálló tartozás megfizetésére a II. rendű alperes javára.

Az elsőfokú bíróság a per tárgyának értékét 13 858 685 forintban határozta meg, ennek alapján kötelezte egyetemlegesen az alpereseket 831 520 forint feljegyzett kereseti illeték megfizetésére.

Egyetemlegesen marasztalta az alpereseket a felperes javára 615 760 forint ügyvédi munkadíjból álló perköltség megfizetésére a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (1) bekezdése és (2) bekezdés b) pontja szerinti mértékben. Kiemelte, hogy a perben több éven át tartó, terjedelmes bizonyítás került lefolytatásra, így a megállapított ügyvédi munkadíj összhangban áll a pertárgy értékével, továbbá a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel.

Az I. rendű alperes fellebbezésében az ítélet részbeni megváltoztatásával a felperesek javára megállapított perköltség mérséklését kérte, mert az sérti a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ (6) bekezdését. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság által megállapított perköltség eltúlzott, mivel az eldöntendő jogkérdés a hasonló érvénytelenségi okokra hivatkozva indított perek nagy számára tekintettel nem bonyolult, a vitatott jogkérdésekben széles körű bírósági gyakorlat áll rendelkezésre.

A bíróság által elfogadott elszámolást az I. rendű alperes készítette el, a felperesi képviselő keresetlevele mellett további érdemi beadványt nem szerkesztett. Kérte a felperesek kötelezését a másodfokú eljárással felmerült költségei megfizetésére.

A felperesek fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérték. Előadták, hogy a felek közötti elszámolást ők is elvégezték, azt a keresetleveléhez csatolták, továbbá az az I. rendű alperes által kimunkált elszámolást elemezte és értékelte jogi képviselőjük. A perbeli szerződés az átlagosnál összetettebb, a hasonló tárgyú perben az adósok által megnyert perek száma csekély. A megszerkesztett beadványok száma nem mérvadó, a felperesek jogi álláspontjukat számos tárgyaláson fejtették ki.

A II. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.

Az ítélet tábla a fellebbezést a Pp. 256/A. § (1) bekezdés b) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A fellebbezés részben alapos.

A per fő tárgya körében az elsőfokú bíróság ítéletét fellebbezés nem érte, az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (3) bekezdése alapján kizárólag a fellebbezéssel érintett részben vizsgálta felül. Megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a per tárgyának értékét helytelenül állapította meg, erre tekintettel az alperesek által fizetendő perköltség összege sem helyes.

A Pp. 24. § (1) bekezdése szerint a pertárgy értékének megállapításánál a keresettel érvényesített követelés vagy más jog értéke irányadó.

A felperesek a szerződés érvénytelenségének megállapítása és az érvénytelenség jogkövetkezményeinek a levonása iránti kereseti kérelmet terjesztettek elő. Az elszámolás körében annak megállapítását kérték, hogy a szerződés érvénytelensége okán az I. rendű alperes által nyilvántartott összegnél alacsonyabb összeggel tartoznak. A felperesek ilyen tartalmú kereseti kérelme is marasztalásra irányuló kereseti kérelemnek minősül, ahol a per tárgyának értéke az I. és II. rendű alperes által nyilvántartott és a felperesek által állított tartozás összege közötti különbözet. A pertárgy értéke a Pp. 27. § (1) bekezdésére figyelemmel a keresetlevél benyújtásakor rögzül, a per tárgyának értékváltozása - a kereset felemelésének kivételével - az évtizedek óta egységes gyakorlat (pl. BH1976. 29.) nem jelenti a pertárgy értékének változását.

A felperesek a keresetlevél benyújtásakor a felek közötti elszámolást 2015. január 29. napjára vonatkozóan készítették el, állításuk szerint a perbeli szerződésből eredő tartozásunk ekkor 11 107 143 forint volt. A perben rendelkezésre állt az I. rendű alperes által a 2014. évi XL. törvény (továbbiakban elszámolási törvény) alapján készített elszámolás, mely ugyanezen napra vetítve a felperesek szerződésből eredő nem esedékes tőketartozásának összegét 21 280 287,92 forintban határozta meg. A per tárgyának értéke a két összeg különbözete, azaz 10 173 144,92 forint.

Az elsőfokú bíróság a felperesek keresetének megfelelően jogerős közbenső ítéletében a szerződés teljes érvénytelenségét állapította meg, és ennek figyelembevételével a szerződés határozathozatalig történő hatályossá nyilvánítása mellett a felek közötti elszámolást is megejtette. A feleket terhelő perköltség, ügyvédi munkadíj megállapítása során azonban nem hagyható figyelmen kívül, hogy az elszámolás körében az elsőfokú bíróság nem teljes mértékben a felperesek által benyújtott elszámolást fogadta el, az elsőfokú jogerős ítéletnek keresetet elutasító rendelkezése is van. A Pp. 81. § (1) bekezdése értelmében részleges pernyertesség esetében a bíróság a perköltség felől a pernyertesség arányának, valamint az egyes felek által előlegezett költségek összegének

figyelembevételével határoz.

A felperesek 56. sorszám alatti beadványukban a perköltség megállapítását a 32/2003. (VIII. 22) IM rendelet alapján kérték, ezen rendelet 3. § (2) bekezdés b) pontjára figyelemmel a pertárgyérték alapján a felperesek teljes pernyertessége esetén megállapítható ügyvédi munkadíj összege 505 194 forint.

Az elsőfokú bíróság által az elszámolás körében elfogadott és ítéletének alapjául tett, az I. rendű alperes által készített elszámolás szerint a keresetlevélben megjelölt irányadó időpontban, 2015. január 29. napján felperesek tartozása 14 610 695,86 forint volt, amely magasabb az általunk a keresetben megjelölt összegnél.

A közbenső ítéletet követően az I. rendű alperes által kimutatott még fennálló tartozás összege 6 808 259,47 forint volt, míg a felperesek az elszámolás körében annak megállapítását kérték, hogy tartozásuk mindösszesen 6 047 309,32 forint. Az elsőfokú bíróság a tartozás összegét 6 758 449 forintban határozta meg, a felperesek pernyertességének aránya ekként 89%.

A pernyertesség, pervesztesség arányára figyelemmel a felpereseket megillető ügyvédi munkadíj összege 449 623 forint, még az alpereseket 55 571 forint ügyvédi munkadíj illetné. Az alperesek e két összeg különbözete, azaz 394 052 forint megfizetésére kötelesek.

Az I. rendű alperes fellebbezésére figyelemmel az ítéletábra vizsgálta, hogy az ügyvédi munkadíj mérséklésének a rendelet 3. § (6) bekezdésében megállapított feltételei fennállnak-e. A rendelet szerint az ügyvédi munkadíj mértéke elsősorban a per tárgyának értékéhez igazodik, ugyanakkor az ügyvédi munkadíj megállapítása során nem a pertárgy értéke a bíróság által figyelembe veendő egyetlen szempont (BH 1999.239). A rendelet 3. § (6) bekezdése alapján a bíróság a pertárgyérték alapján megállapított ügyvédi munkadíjat mérsékelheti, ha az nem áll arányban a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel. Jelen perben ugyanakkor az ítéletábra a fentiek szerint megállapított összegű, felpereseket illető ügyvédi munkadíj mérséklésére nem látott lehetőséget. Az I. rendű alperes hivatkozásával ellentétben nem volt megállapítható, hogy a nagyobb számú hasonló tárgyú perre tekintettel jelen per egyszerű ténybeli és jogi megítélésű lett volna, melyet alátámaszt, hogy a perben közbenső ítélet meghozatalára is csupán a keresetlevél benyújtását követő másfél év elteltével, az elszámolást tartalmazó ítélet meghozatalára pedig a keresetlevél benyújtását követő két év elteltével került csak sor. A perben a bíróság részletes bizonyítást folytatott le, 10 tárgyalást tartott, melyek túlnyomó többségén a felperesi jogi képviselő részt vett. Habár a felperesi jogi képviselő a keresetlevél benyújtását követően a részletes írásbeli előkészítő iratot valóban nem szerkesztett, azonban az alperesek részletes, alkalmanként nagy terjedelmű mellékletekkel ellátott előkészítő iratait tanulmányoznia, értékelnie kellett, arra vonatkozó jogi álláspontját előkészítő iratban vagy a tárgyaláson szóban előadta. Nem vitatható, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének alapjául vett elszámolást ténylegesen az I. rendű alperes készítette, azonban a felperesek keresetlevelükhöz szintén csatoltak elszámolást, az ügyvédi munka mennyisége körében pedig annak nem volt jelentősége, ha a bíróság végül nem ennek alapján számolt el a felek között. A pertárgyérték alapján, a pernyertesség arányára is figyelemmel megállapított ügyvédi munkadíj mérséklésére az ítéletábra azért indokot nem talált.

Az ítéletábra a Pp. 253.§ (3) bekezdés utolsó fordulata alapján hivatalból észlelte, hogy az elsőfokú bíróság a pertárgyérték téves megállapítására tekintettel az alperesek által megfizetendő kereseti illeték összegét is tévesen határozta meg: a 10 173 144,92 forint pertárgyértékre tekintettel a lerovandó illeték összege 610 390 forint, melyből 89% az alperesek, 11% a felperesek terhére esik. A felperesek illetékfeljegyzési jogukra tekintettel az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (továbbiakban Itv.) 59.§ (1) bekezdése és 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13.§ (2) bekezdése alapján a le nem rótt kereseti illeték pervesztességükkel arányos részét kötelesek megfizetni.

Az ítéletábra mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel érintett részét a Pp. 253. § (2) bekezdése részben megváltoztatta és az alpereseket a rendelkező részben foglaltak szerinti összegű perköltség megfizetésére kötelezte a felperesek javára.

Az I. rendű alperes fellebbezésében nem jelölte meg, hogy a fizetendő perköltség összegét milyen összegre kéri leszállítani. Fellebbezése részben eredményre vezetett, az alperesek által fizetendő elsőfokú perköltség összegét az ítéletábra 221 708 forinttal alacsonyabb összegben határozta meg. Az ítéletábra a Pp. 81. § (1) bekezdés második fordulatára figyelemmel úgy ítélte meg, hogy a másodfokú eljárás során a felek pervesztességének-pernyertességének aránya közel azonos, ezért azt állapította meg, hogy másodfokú eljárással felmerült ügyvédi munkadíjat a felek maguk tartoznak viselni. Az I. rendű alperes fellebbezésével kapcsolatban 49 261 forint eljárási illetéket rótt le, a Pp. 81. § (1) bekezdésének megfelelően ennek 36%-a, azaz 17 734 forint megtérítésére tarthat igényt, az ítéletábra ezért egyetemlegesen ezen összeg megfizetésére kötelezte a felpereseket.

Debrecen, 2018. november 6.

Dr. Csiki Péter s.k. a tanács elnöke, Dr. Gárdosi Judit s.k. előadó bíró, Dr. Veszprémy Zoltán s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

-kiadó-